

RAQAMLI IQTISODIYOTDA AKT NING QO'LLANILISHI

Mannopova Maftuna G'olib qizi

Alfraganus universiteti

“Raqamli texnologiya” kafedrası katta oqituvchisi

m.mannapova.94@gmail.com

Annotatsiya: *Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. AKT iqtisodiy jarayonlarni avtomatlashtirish, samaradorlikni oshirish va innovatsiyalarni joriy qilish orqali iqtisodiy o'sishga hissa qo'shmoqda. Tadqiqotda elektron tijorat, bulutli texnologiyalar, katta ma'lumotlar, sun'iy intellekt va Internet of Things (IoT) kabi yo'nalishlar ko'rib chiqilgan.*

Kalit so'zlar: *Raqamli iqtisodiyot, Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT), elektron tijorat, bulutli texnologiyalar, katta ma'lumotlar (Big Data), sun'iy intellekt, internet of Things (IoT)*

Kirish

Raqamli iqtisodiyot – bu zamonaviy iqtisodiy faoliyatning AKT asosida tashkil etilgan yangi shaklidir. AKT iqtisodiyotda axborot almashinuvi, ishlab chiqarish jarayonlari va xizmat ko'rsatish sohasini qayta shakllantiradi. Raqamli iqtisodiyot zamonaviy texnologiyalar, xususan, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) asosida shakllanmoqda. AKT iqtisodiy jarayonlarni avtomatlashtirish, samaradorlikni oshirish va yangi imkoniyatlar yaratishda muhim rol o'ynamoqda. Ushbu tezisdá raqamli iqtisodiyotda AKTning qo'llanilishi va uning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri ilmiy asosda ko'rib chiqiladi.

AKT quyidagi sohalarda raqamli iqtisodiyotning asosiy tarkibiy qismi sifatida namoyon bo'ladi:

1. **Elektron tijorat:** Onlayn savdo platformalari va elektron to'lov tizimlari orqali iqtisodiy jarayonlarni tezlashtirish.

2. **Bulutli texnologiyalar:** Ma'lumotlarni saqlash va boshqarishda qulaylik va tejamkorlikni ta'minlash.

3. **Katta ma'lumotlar (Big Data):** Qaror qabul qilishda analitik yondashuvlarni qo'llash.

4. **Sun'iy intellekt:** Iqtisodiy prognozlash va jarayonlarni optimallashtirish.

Raqamli iqtisodiyot aholining turmush darajasini oshirish va hududlararo tengsizlikni kamaytirishga hissa qo'shadi. AKTning iqtisodiy rivojlanishga ta'sirida AKT ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish va operatsion xarajatlarni kamaytirish orqali korxonalarining samaradorligini oshiradi. Bu esa ishlab chiqarish jarayonlarini tezlashtirish, resurslardan tejamkor foydalanish va innovatsion yechimlarni qo'llash imkonini beradi. Raqamli iqtisodiyot aholining turmush darajasini oshirish va hududlararo tengsizlikni kamaytirishga hissa qo'shadi.

Xulosa

Raqamli iqtisodiyotda AKTning roli beqiyos bo'lib, u iqtisodiy samaradorlikni oshirish va innovatsiyalarni joriy qilish orqali yangi rivojlanish bosqichini ta'minlaydi. AKTning imkoniyatlarini to'liq ishga solish uchun infratuzilmani rivojlantirish, texnologik savodxonlikni oshirish va xavfsizlik masalalariga e'tibor qaratish zarur. Ushbu tezisda ko'rib chiqilgan yondashuvlar va adabiyotlar AKTning raqamli iqtisodiyotdagi ahamiyatini chuqurroq anglashga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR

1. Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The Second Machine Age*. W.W. Norton & Company.
2. Schwab, K. (2016). *The Fourth Industrial Revolution*. World Economic Forum.
3. Tapscott, D. (2015). *Blockchain Revolution*. Penguin Random House.
4. Laudon, K., & Traver, C. (2020). *E-commerce 2020*. Pearson.

5. Kelly, K. (2016). *The Inevitable: Understanding the 12 Technological Forces That Will Shape Our Future*. Viking Press.
6. Manyika, J., et al. (2017). *Digital Economy and the Future of Work*. McKinsey Global Institute.